Abone Şartları
Yıllığı — 120 Krş.
6 Aylığı — 60 Krş.
Şimdilik Ayda Bir Çıkar
Sayısı: 10 Krş.

Hür Gençlik

Sahibi ve Neşriyatı fiilen idare eden: Vahdettin Barut
İdarehane: Süleymaniye Mimar Sinan Cad. No: 114
Basıldığı yer: Stad Mat.

8 Kasım 1946

"Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir." Kemal Atatürk

Yıl: 1 Sayı: 1

ATATÜRK VE Cumhuriyet Bayramı

Atatürk gençliğinin asıl mutluluğu yabancı çizmelerin baskısını kafalarında ve göğüslerinde hissetmemiş olmasında ve öz yurdunda bağımsız yaşamanın hakikî bir insan için değeri bulunmaz zevkini tatmış bulunmasındadır.

«Hür Gençlik» Cumhuriyet bayramı geçtikten ve Atatürk'ün ölüm yıl dönümü gelmeden çıkıyor. Bunun başlıca sebebi Üniversitemizin, Türk tarihi bakımından bu iki önemli günün arasında faaliyete geçmiş bulunmasıdır.

Cumhuriyet bayramı ve Atatürk birbirinden ayrılmaz iki büyük kıymet olarak dünümüzü, bugünümüzü [...] doldurmaktadır. Atatürk, Hür Gençliğin kafasında sönmez bir meşale ve onun milletine kazandırdığı Cumhuriyet ise temelinde göğüslerimizini yapı taşı olarak kullandığımız bir kaledir. Biz, Atatürk gençleri, Türk milletinin dünyanın emperyalist devletlerine karşı kazanmış olduğu büyük zaferin değerini her zamankinden daha kuvvetle idrak ediyor ve köle milletlere bağımsızlık dersi veren büyük Atamızın inkılâplar dolu yeni ve başarılı yolunda, tek bir kafa, tek bir birlik gibi birleşerek geleceğin aydın ve verimli ufuklarına doğru müsbet ilim yolunda yürüyoruz. Türkün en büyük günü olan Cumhuriyet bayramında, bunu dehâsiyle gerçekleştiren bu en büyük insanı, (her zaman olduğu gibi) hür gençlik kendine örnek ediniyor ve bir türlü kurulamıyan mezarını meçhul şehit âbidesi ile beraber kalplerinde taşıyor. Bugün artık Türk Cumhuriyetile yaşıt olanlarımız ve Cumhuriyet devrinde doğmuş bulunanlarımız Türk gençliğinin ekseriyetini teşkil etmektedir. Yakın tarihimizin acı hatıraları, babalarımızın ve ağabeylerimizin sözleri ve yazılarile bizlere öğretilmiş bulunmaktadır.

Atatürk gençliğinin asıl mutluluğu yabancı çizmelerin baskısını kafalarında ve göğüslerinde hissetmemiş olmasında ve öz yurdunda bağımsız yaşamanın hakikî bir insan için değeri bulunmaz zevkini tatmış olmasındadır. Bütün bunları O'na borçlu olduğumuzu daima hatırlamak ve O'nu istikbalimizin ölmez bir sembolü ve genç nesillerimizin solmaz bayrağı olarak görmek biricik dileğimizdir. Çünkü O bize güveniyordu, çünkü O bize inanıyordu ve çünkü O varlığımızın yegâne şahidi olarak bizi tanıyordu. Bu inanış, bu güveniş ve bu tanıyışladır ki Cumhuriyeti yalnız Türk gençliğine emanet etmişti.

Bugün her Türkün benliğinde Atatürkten bir parça vardır, ve yakın tarih yalnız Onunla, Onun inkılâpları, ileri adımları ve müsbet başarılariyle doludur.

Atatürk! Biz var oldukça sen daima kafalarımızın içinde ve hepimizin üstünde tükenmez bir kudret kaynağı halinde kâinatı aydınlatan bir güneş gibi var olacaksın.

M. Cebe

Üniversiteli ve yüksek okullu.
Arkadaş
Hür Gençlik senin gazetendir,
yazını ve yardımını bekliyor.

Üniversite Senato kararı karşısında öğrencilerin durumu

— (Üniversiteye parası olan gelsin!) Zihniyeti ile asıl inkişafa teşne olan ve istikbalde bize birçok şeyler vadeden binlerce halk evlâdına yüksek tahsil kapıları kapanmamalıdır. —

İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin durumu idareciler ve tedris kadrosu tarafından kaleme alınmış olup öğrenciler için hayati bir önemi olan 5,7,1946 tarihli Senato kararını bizde öğrenci gözüyle madde madde inceliyelim:

Madde 1 — Üniversiteye giriş: Üniversitemiz Avrupa ve Amerikadaki muadillerine paralel bir yolda teşkilatlandırılırken kabul edilmesi gerekli prensiblerin başında "Üniversite öğretiminden istifadeyi hiçbir suretle tahdit etmemek„ gelir. Bundan dolayı bu öğretimin lise olgunluğunu başarmış olan her ferde açık bulundurulması esastır. Bu nokta prensib olarak kabul edilince olgunluk imtihanlarını başararak lise öğretimini tamamlamış olanlar sayısının her yil biraz daha artması ve şimdiki halde Türkiyede Üniversitemiz muadili öğretim müesseselerinin az sayıda bulunması karşısında her müracaat eden alındığı taktirde Üniversite öğretiminin izdiham yüzünden hakkiyle yapılamaması ihtimali de akla gelebilir. Bu izdiham yeter sayıda geniş dersaneleri bulunan Fakültelerde mevcudu yüzleri aşan öğrencilere yapılabilecek nazari kurlardan ziyade iştirak edenler sayısının muayyen bir haddi aşmaması gerekli bulunan labaratuvar ve seminer çalışmalarında bilhassa hesaba katılmak gerektir. Bu durumlarda bilhassa ağır basan ve öğretimi ihlâl edeceğine şüphe olmıyan izdihamı önlemek için ilk alınacak tedbir olarak Üniversiteye kabul edilecek öğrenciler sayısını tahdid etmek akla gelmemelidir. Bugünkü izdihamı teşvik eden amillerden başlıcaları üniversiteye kaydedilmenin geniş ölçüde askerliğe tecil vesilesi olması, öğrencilerin pek büyük bir kısmının kolaylıkla fakrıhal mazbatası tedarik edebilmeleri ve derslere devama lüzum görmeden paso alıp nakil vasıtalarından ucuza faydalanmaları gibi hallerdir ki, aşağıda arz edilecek bir takım ayarlayici tedbirlerin tatbik olunması ile önlenebileceği kanaatindeyiz. Bütün bu tedbirler alındıktan sonra gine izdiham baki kalırsa o zaman - tadbik edilecek sömestre usulününde yardımı ile - paralel kurlar ihdası„ mahiyetinde yardımcı tedbirlere baş vurulabilir„ ilâ.

Yukarda aynını verdiğimiz bu maddeye göre Üniversiteye talebe kaydının prensib itibariyle tahdit edilmediğini, fakat pratikte ortaya atılan bir takım sebeblerle eskisinden daha mahdut talebenin üniversite tahsilini takib etmek imkânına sahib olmasını temin eden bu kanun yegâne kuvvetli mucib sebeb olarak semiver ve labaratuvarların fazla talebe yetiştirmeğe malzeme ve yer bakımından kifâyetsizliğini ileri sürmektedir. Bunun karşısında alınacak yegâne tedbir Üniversite öğrenim kadrosunun gün geçtikçe artan kapositesini daraltmak değil, bilâkis çift tedrisat ve saire gibi usullerle her lise olgunluk imtihanını verip Üniversite tahsili yapmak istiyen gence bu hakkı sağlamaktır. Bilhassa Ankara Üniversitesinin de tam kadro ile faaliyete geçmesi ile iki Üniversite arasında talebenin dağıtılması iyi organize edildiği taktirde İstanbul Üniversitesinin izdihamı da azalabilir. Yoksa Üniversite gençliğini askerlikten kaçma ve paso elde etmek gibi ağır suçlarla ittiham etmek, bu bahanelerle öğrenci adedini tahdit etmek kelimenin en hafif mânâsiyle haksızlıktr. Bu ağır ittihamı bütün Üniversite gençliği namina protesto ederiz: Hiç bir Türk evladı vatan hizmetinden kaçmayı düşünemez. Yalnız en tabii hakkı olan okuyub yüksek tahsil yapmayı gücü ve kuvveti yettiği nisbette ister. Ortada tek hakikat olarak şu vardır ki, Türk gençliği bütün maddi zorluklara göğüs gererek tekâmül yolunda ilerleme azmindedir. Senato kararının ilk maddesinde bu içten gelen tekâmül isteğinden tek bir cümle ile dahi bahsedilmemiş olmasına ve izdihamın sebebini askerlikten kurtulma, paso tedarik etme gibi hiç bir gencin içinde bulunduğumuz geçim ve yaşama zorlukları içinde baş vurmağa aklından bile geçirmeyeceği gayri samimi bir takım sebeblere ve isnatlara bağlanmasına teessüf etmemek kabil değildir. Bu da gösteriyor ki, Üniversite öğretimi işlerimizde öğrenciler için hayati ehemmiyeti olan bir meseleyi tedris ve idare kadrosunun görüşüyle bunun tam aksi olan öğrencilerin görüşü arasında derin bir uçurum vardır. Hakikat bu iki zıt görüşün serbestçe ortaya konulub tartışılmasiyle ancak meydana çıkabilir.

Madde II — Üniversite öğrenimi parasız değildir: Labaratuvar, imtihan ve diploma harçları şimdilik arttırılmamıştır. Ayni sömestre imtihanlarına yeniden girenlerden bu harçlar iki misli olarak alınır. Öğrencilere bir defaya mahsus para ve senelik burs verilmek suretiyle yardım yapılabilir. Bir normal imtihan devresinde başarı gösteremiyenler ikinci bir başarı gösterinceye kadar pasodan faydalanmazlar.

Yukarıya özetini aldığımız bu ikinci madde de birincinin devamıdır. Memleketimizde yüksek tahsile can atan ve ekseriyeti teşkil eden fakir ve orta halli halk tabakalarının evlatlarinin yüzlerine bu maddenin ezici ağırlığı zaten bin bir mahrumiyet içinde yapmağa katlandıkları yüksek tahsil kapilarini kapamakta-

Devamı 4 üncüde

Muhtar Üniversitemizde eski ve yeni talebe birliklerinin durumu

İsterdik ki: Yüksek tahsil gençliğinin yüzde doksanı bin bir zorlukla pençeleşerek okumağa çalışırken, yalnız küçük bir zümre hesabına eğlenceler çaylar balolar tertip eden bu eski devir talebe birliğinin bağımsızlığına kavuşan yüksek ilim yuvamızın hür çatısı altında bir yeri olmasın.

Üniversitemizin henüz bağımsızlığa kavuşmadığı tarihlerde eski kanunlara göre, tedris kadrosu ve idare makamlarının vesayet ve murakabesi altında kurulan ve onların koltuğu altında gelişen eski (Üniversite Talebe Birliği nin yeni cemiyetler kanunu hükümlerile, yeni bağımsız üniversitemizin 5. 7. 946 tarihinde aldığı senato kararlarına uygun olmadığından bu kanunların yürürlüğe girmesiyle beraber ortadan kalkmış olması iktiza ederdi. İsterdik ki tepedeninme emirlerle iş gören, ismen temsil ettiği talebenin hakikatte menfaatlerini gözetmeyip ancak üstmakamların isteklerini büyük bir titizlikle yerine getirmeğe gayret sarfeden, bu arada yüksek tahsil gençliğinin % doksanı binbir zorlukla pençeleşerek okumağa çalışırken yalnız küçük bir zümre hesabına eğlenceler, çaylar, balolar tertip ederek (vazifesini muvaffakiyetle yapan, talebe hüviyet ve pasolarından muntazaman haraç alan bu eski devir Talebe Birliginin, bağımsızlığına kavuşan yüksek ilim yuvamızın hür çatısı altınra bir yeri olmasın...

Muhtar Üniversitemizde ilk defa doğrudan doğruya talebenin kendi şuur ve isteğinden doğan ve ilk bağımsız talebe teşekkülü olan (Üniversite ve Yüksek Okullar Öğrenciceleri Birliği) mizi temsilen bağımsız Üniversitemizin yesi rektürünü ziyarete giden arkadaşlarımız, kendisinden Üniversite içinde yeni birlik için bir yer teminini rica etmişlerdi. Bu ilk ziyarette bizi samimî bir memnuniyetle karşılayan sayın Rektörümüz ikinci ziyaretimizde, alınan senato kararına göre Üniversite idaresinin bundan böyle talebe teşekkülleri ile alâkadar olmıyacağını ve bu teşekküllerin tamamile üniversite dışında tutulacağını ve ne kadar birlik teşekkül ederse etsin hepsine aynı muamele yapılacavını ve bu meyanda eski birliğin de tabiatiyle buradan uzaklaştırılacağını bildirmiştir.

Bu çok yerinde alınan karar o zaman bizi bilhassa sevindirmiş ve Üniversitemizle talebe teşekküllerimizin fiili olarak da bağımsız olduğuna ikna etmişti.

Fakat hâdiseler seyrini bu şekilde takip etmedi. Biz kararlara uygun o.

Devamı 4 üncüde

DERTLERİMİZ

SORUYORUZ!..

Yeni başbakanımız mecliste kabinesinin programını okurken bundan sonra Ünversitelerin muhtelif fakültelerine giriş için gereken müsabaka imtihanlarının kaldırılacağını bildirdi. Maarif bakanının reislik ettiği Üniversiteler arası kurul da bunu kabul etti. Müracaat fazla olursa namzetler olgunluk ve bütünleme derecelerine göre tercih edileceklerdi. Öyle de oldu. Üniversitemiz muhtar olduğuna ve alacağı öğrencileri nasıl tercih edeceğine ancak o karar verebileceğine göre başbakanın bunun böyle olacağını önceden nasıl iddia edebildiği üzerinde durulacak bir meseledir. Biz bu hususu münakaşe etmeyeceğiz

Namzetleri eskiden olduğu gibi imtihana tabi tutmanın mı, yoksa böyle olgunluk ve bitirme derecelerine göre sıralamanın mı daha adil olduğu da üzerinde durulmağa değer. Biz bunu da münakaşa etmeyeceğiz.

Yalnız sadece bu yeni kararların hemen bu yıl tatbikinden doğan keşmekeşi, bu yüzden bir sürü arkadaşın düştüğü elim vaziyeti düşünüyoruz.

Eskiden lisenin fen veya edebiyat kolundan mezun olmak üniversiteye girişte hiç bir rol oynamazdı; ve bir Ed. kolu mezunu pekâlâ Tıp tahsili yapabilirdi. Nitekim bu yıl da bir doktor olarak dünyanın en şerefli hizmetini yapmak isteyen birçok arkadaş Edebiyat kolundan mezun oldular. Ama yeni kararlara göre Fen mezunlarını tercih eden Tıp fakültesi onlar için bir zümrüdüanka oldu. Ya yeniden fen kolundan mezun olmak üzere liseye devam edecekler (ki buna da müsaade edecekleri malûmdeğil), yahut ta bin kişilik yeni bir Tıp fakültesi açılmasına dua edip bir Lise mezunu olarak kalacaklar. Bu arkadaşlara bir de geçen yıl Tıp fakültesine giremeyip bütün bir yıllarını giriş imtihanlarına hazırlanmak için feda eden beşyüze yakın arkadaşı ilâ-

DEvamı 2 inciae

Dünya Gençlik Haberleri

İngiltere ve Gal memleketlerinde

Üniversite ve Kolejler Talebe Birlikleri

Organının Uluslararası talebe birliği hakkında düşünceleri

-1946 yazında yapılacak olan büyük uluslar arası talebe kongresi talebe tarihine geçecek olan ühim bir hâdisedir. Beş ayta şimdi bunu hazırlamakla mezgulrür(*).

Bu alelâde bir kongre olmıyacak zira harp yıllarında bir çok memleketlerde münakaşa edilen bu mesele nihayet bu kongreyle yeni Uluslararası Talebe Federasyonunun tesisi hakında son kararları almış olacaktır.

Böyle bir Federasyonu arzu ettiğimiz su götürmez bir hakikattir. Bu şekilde uluslararası bir birleşmeden pratik faydalar elde etmek istememiz gayet tabiidir.

Dünyanın her tarafına seyahat kolaylıklarını temin etmek; Çekoslovakya ve kara ormanlar etrafnda yürüyüşler tertip etmek; İsviçreye kayağa gitmek; Alplarda, Kafkasyada ve dünyanın diğer güzel yerlerinde otellere sahip olmak, öyle ki bir yaz tatilini Çin veyâ Sovyetler Birliğinin şehirlerini dolaşarak geçirmeği mümkün kılmak, uluslararası spor eğlenceleri tertip edip aynı zevki duyanları bir araya toplamak; Üniversiteliler arası serbest haberleşmeyi temin etmek; kitap ve derği alıp vermek ve böylelikle dünyanın her tarafındaki keşif ve fikirlerden haberdar olmak, muhtelif milliyetteki talebeleri bir araya toplayarak talebe meselelerini alâkadar eden münakaşaların yapılmasını mümkün kılacak senelik kongreler yapmak; bütün bunlar harp yıllarında herkesin arzu ettiği şeylerdi.

Fakat bunlarıan daha mühim olan bir tarafta; yeni federasyonun takip edeceği esaslardır. Yukarıda bahsettiğimiz şeyler harpten önce de, o zaman mevcut olan C. I. E. (Confederation Internationale des Etudiants) vasıtasiyle az veya çok bir şekilde temin ediliyordu. Fakat C. I. E. iflâs etti. Zira bu birlik kolay seyahatler temin etme ve öteberi alıp verme teşekkülü olmaktan ileri gidemedi. memleket içinde ve uluslararası meselelerde kendi mevkiini tayin etmekte hiç bir neticeye varamadı. Sadece talebenin eğlencesini temin eden bir kuruldu. Sonra yalnız garbi Avrupaya inhisar ettiği için Çin ve Amerika gibi bir çok devletler buna katılamıyordu. Ve içtimai ve siyasi hareketlere kulak asmadığı için faşizmin yayılıp genişlemesoini önlemede hiç bir rolu olmadı. Bunun için Sovyetler Birliği tarafından tutulmadı. Sovyetler vaktini Nazi Almanyası talebeleriyle ehemmiyetsiz münakaşalarla boşuna sarfeden bir birliğe girmedi. Yeni Federasyon C. I. E. den bir çok şeyler alabilir. Fakat, tamamiyle yeni bir esas üzerine kurulması lâzım geldiği muhakkaktır.

Bizce, Federasyonca kabul edilmesi lâztm gelen iki esas: demokrat olmak ve talebenin içtimai meselelerin mühim bir kısmı ile yakından alâkalanmasını temin etmektir. Fakat Federasyon umumî siyasetle alükadar olması arzu edilen bir şey değilrir. Talebenin, sosyetenin diğer ferdleri gibi içtimaî, siyasi ve iktisadi hareketlerden müteessir olduğunu kavraması lâzımdır. Aysı zamanda talebe menfaatlerine aykırı olarak çıkacak şeyleri bertaraf etmeğe çalışmak vazifelerinden biri olmalıdır. Mesela İngilteredeki talebe birliği memleketteki hayat pahalılığının kaçılmaz bir neticesi olan Üniversite taksitlerinin artmasının önüne geçmeğe çalışmaktadır.

Aynı zamanda Federasyon talebenin içtimaî meselelerden müteessir olduğu gibi memleketinin ve kendi menfaatı için kendi çerçevesi dahilinde bunlara tesir etmesi lâzım geldiğini de anlaması icap eder.

Yani sosyetenin bir ferdi olmak sıfatile memleketin iktisadî, içtimaî ve siyasî vazifelerinde rol almalıdır. Harp yılları içinde işgal edilen memleketlerde talebe ve diğer halk arasında sıkı bir bağ teşekkül etmiştir. Umumî bir gaye için doğan bu bağ, şimdi Üniversiteler ve içtimai hayatın yeniden kurulması lâzım geldiği bir zamanda koparılafaz. Kısacası birlik, talebenin cemiyete vermesini ve ondan almasını garanti etmelidir.

«Cemiyet», «Demokrasi», «Sosyal yardımlar», «İnsanın Cemiyetteki rolü» bugünlerde o kadar fazla kullanılan tabirlerdir ki bunları okuyan bugünkü hayatımızdaki pratik meselelerle hiç bir ilişigi olmayan eski, boş fikirlerin birer tekrası diye üzerinde durmayabilir. En iyi çare hakiki misaller vermektir. Geçen harpten sonra Almanyadaki talebeler dünya meselelerinde uğradıkları sukutu hayalıen sonra kendilerini halktan ayırarak «çalışmak için çalışmak» yolunun ahat olduğuna kani oldular. Hitler iktidara geldi. Fakat, bu onları alâkadar eden bir şey değildi. Hükûmetler istediği gibi değişebilirdi, tekrar siyasete atılacak kadar budala değildiler. Derken bir

(Devamı Dördüncü sayfada)

Fransada lâik ve antifaşist gençlik cephesi

(Bir fransız dergisinden)

25 Ağustosta Pariste, Fransa Cumhuriyetçi Gençlik Birliğinin milli kongresi toplandı. Birlik bir müddettenberi mukavemet hareketlrinden doğmuş bir çok teşekküllerinin iltihakile büyümüştür. Bu teşekküller şunlardır: Vatansever Üniversiteliler Birliği, Vatansever Köylü Gençler, Vatansever Genç Kızlar, Millî Cepne gençleri, Millî Kurtuluş Gençleri, sivil ve askeri organizasyona mensup bir kısım gençler.

U. J. R. F. (Fransa Cumhuriyetçi Gençlik Birliği) nin millî kâtibi Lerey, «Her gence hayattaki yerini vermek» gayesile toplanan ve Fransanın her tarafından gelmiş 1500 murahhasın iştirak ettiği Kongrenin programını şöyle izah ediyor:

— Cephenin her türlü meseleleriyle meşgul olacağız. Sanat, çıraklık ve her kademesinin parasız ve lâik olmasını istediğimiz öğretim meseleleri, ev, mesken, genç evlilere ödünç para, iş şartları (gençler eşit işe eşit ücret istiyorlar) ve hattâ ordu meselesi bunlar arasındadır. Gençler, Fransayı terketmemek; çabuk ve kolay muvaffakiyetleri değil, bir sanat edinerek kararlı muvaffakiyetleri tercih etmek icap ettiğini izah etmek istiyoruz.

«İstikbale Yürüyüş» adındaki büyük resmi geçidimiz, takriben 30000 genci içine alacak, République'den Trocadéro'ya kadar yayılacak ve ilim, iş, spor sahasındaki bütün faaliyetleri temsil edecektir.

Leroy, bütün cumhuriyetçi temayüllü gençlerin birliğini ve işbirliğini gerçekleştirmek için U. J. R. F. nin sarfettiği gayretleri önümüze seriyor. Bu eski Buchenwald sürgünü: —U. J. R. F. ile birlikte diyor, Lâik ve Cumhuriyetçi Gençlik, Irkçılık aleyhtarı birliğe mensup gençler, Gençlik klüplerinin Lâik hareketi, Sosyalist Gençlik, Spor Federasyonu bir müşterek mücadele organizasyonu, Lâik ve Antifaşist Gençlik Cephesini kurdular. Şurası muhakkak ki bu kurul çok büyük bir rol oynayacaktır. Bir kaç ay içinde kırk vilâyetimizde teşekkül etti ve şüphesiz bu cephe, kurulması elzem olan birliğe giden yolların en müessirini temsil ediyor.

Lâik ve Antifaşist Gençlik Cephesi artık bütün Fransada faaliyete geçmiştir. Pek az bir zaman içinde köy ve şehir bucaklarında şubeleri kuruldu. Lâik mektebin su götürmez haklarını kabul ettirmenin ve ruhban sınıfının faaliyetine karşı koymanın bazan güç olduğu köylerde Lâik Cephe selâmet verici bir iş yapmıştır.

Sinistêr'de bir bucak okulu, binasının kullanılamıyacak bir halde olduğu bahanesiyle çalışamıyordu. Bu yeni kurula mensup gençler, kasabanın çocukları vatansever bir eğitim görsünler diye binayı tamir ettiler, boyadılar, sıralar ve kitap sehpaları yaptılar.

Seine - Inférieur'de bu hareket tarafından Cumhuriyetçi İspanya menfaatine tertip edilen sinema seansları büyük bir muvaffakiyetle karşılaştı. Pariste, Jaurès ihtilâfında işçi partisinin gençleri lâik cephenin sancağı arkasında geçit resmi yaptılar. Hareketin programı, kalplerinde Cumhuriyete sevgi ve bağlılık duyan bütün gençleri birleştirmek olacaktır. Gerçekten Lâik Cephe, demokratik bir anayasa, serbest mekteplere tahsisatın kaldırılması, hakiki bir tasfiye vasıtasile faşizmin yok edilmesi ve İspanyol halkına yardım için çalışıyor. Fakat Lâik Cephe, gençliğin haklı isteklerini de bir neticeye bağlamakla meşguldür.

Leroy netice olarak diyor ki:

— Şurası muhakkak ki her çeşit temayüle sahip gençler 20 yaşında (askere gitme çağı) rey hakkı verilmesini, fiatların tesbitini, meslekî teşekküllerin organizasyonunu ve ... resini istemekte mutabıktırlar. Halbuki bütün bunlar, uğrunda her gün ve fiilen mücadele ettiğimiz programın küçük bir kısmıdır. Lâik Cephe, U. J. R. F. nin kongresinde teklif edilen programı ihtiva etmekte, fakat onu lâikliği müdafaa etmeyi arzu eden bütün gençleri kabul edecek şekilde genişletmekte ve yaymaktadır.

Dertlerimiz

(Baş tarafı birinci sayfada)

ve edin.

Yeni kararların zararlı tepkileri bukadarla kalmıyor. Bir genç düşünün ki Liseye geldiği zaman mesleğini kararlaştırmıştır. O üniversitede okumak ve iyi bir yüksek mühendis olmak emelindedir. Bunun için Fen koluna girmiş ve var kuvvetile fen derslerine çalışmağa başlamıştır. Yüksek tahsil yapmak kararında olduğu için bu arkadaşı Liseden iyi veya orta derece ile mezun olmak hiç bir suretle alâkadar etmiyor. Hele üniversite için bir basamak taşı olan olgunluk derecelerinin ise hiç bir kıymeti yoktur. Onu sadece Teknik Üniversite giriş imtihanlarında kazanacağı puan sayısı ilgilendiriyor ve neticede fen dersleri çok iyi olduğu halde, bitirmesi orta, olgunluğu iyi derece ile mezun oluyor ve tabii bu derecelerle T. Ü. giriş imtihanlarını kolayca verebileceği halde fakülteyi ancak rüyasında görüyor. Bir yıl, iki yıl önce liseyi bitirip te giriş imtihanlarında başarı kazanamıyan, fakat azmini kaybetmeden yıllarını imtihanlara hazırlanmakla geçiren ayni durumdaki arkadaşlar da caba...

Bunlardan başka nispeten az bir gurup genç daha var ki, belki ilerde memleketin iftihar edeceği yüksek bir mütefekkir, güzide bir muharrir veya sanatkâr olmak emelindedir. Bütün bu mesleklerde ilerlemenin de ancak müspet bir kafa ve müspet ilimler üzerinde azami çalışma ile mümkün olacağını gayet iyi bildikleri için fen koluna girmiş ve ordan mezun olmuşlardır. Şimdi ise hukuk ve edebiyat (bazı zümreleri) fakülteleri bu arkadaşlara ebediyen kapanmış bulunuyor. Anlattığımız arkadaşlar ya arzu etmedikleri bir meslekte talihlerini deneyecekler veya lise tahsilile iktifa zorunda kalacaklardır. Durum acı, çok acıdır ve bu sadece kararların acele tatbikinden doğmuştur. yüzlerce gencin istikballeri için çizdikleri program altüst edilmiş, enerjileri heba olmuş ve memleket nice servet kaybetmiştir.

Soruyor ve bekliyoruz: Bu feci durumun mes'ulleri kimlerdir? Kararı veren kabine mi, yoksa bu kararlarin alınmasında mühim bir âmil olan ve isteğini Üniversiteler arası kurula empoze eden yeni Maarif bakanı mı, yahut bu kararı derhal kabul ederek tatbik mevkiine koyan kurul mu, bilmiyoruz.

Fakat bekliyor ve soruyor. Bu memleketin çocuklarına, kendilerinin hiç bir suitaksiri olmadan düştükleri bu elim vaziyetten ve uğradıkları maddi ve manevi kayıplardan ötürü kim hesap verecek? Tekrar, tekrar soruyoruz: Kim hesap verecek? N. SARGIN

Romanyada Demokrat gençlerin genel kongresi

Romanyadaki bütün gençlik teşkilâtlarının Millî federasyonunu kurmak üzere, Ağustos ayında Braşov şehrinde gençler bir kongre aktetmişlerdir. Bu kongreye Amerika Birleşik Devletleri, Sovyet Rusya, Yugoslavya, Bulgaristan; Avusturya, gençlik delegeleri de katılmış, memleketlerinin gençliği namına Romanya gençliğini selâmlamışlardır. Kongrede hazır bulunan Hindistan delegesi Bayan Ketty Boomla milyonlarca Hintli genç namına konuşarak memleketinin emperyalizme karşı yaptığı mücadeleyi ateşli bir dille anlatmıştır.

Gençliğin bu tezahüratında hazır bulunan hükûmet mensupları ayrı ayrı duydukları memnunluğu bildirmişler ve gençlerin arzularını bir an evvel gerçekleştirmiye söz vermişlerdir. Kongreye Demokrat - Antifaşist gençler iştirak etmişlerdir.

Fransada talebe yurdu meselesi

Hükûmet boş odaları olan ev sahiplerine, talebelere oda vermek mecburiyetini koydu.

Yurt derdi sadece Türk Yüksek tahsil gençliğini düşündüren bir iş olmayıp, bilhassa ikinci Cihan Savaşından sonra Avrupa gençliğini de ilgilendiren mühim bir mesele olmuştur.

Paris dünyanın en mühim kültür merkezlerinden biridir. Harpten evvel Pariste 15000 ünibersiteli varken bugün bu miktar 40000 civarındadır. Cihan Savaşından çok yırgun çıkan Fransa büyük kalkınma hamlelesi yaparken bu talebe tehacümü yurt meselesini ortaya atmıştır. Yurtsuzluğu artıran sebeplerden biri en iyi otel ve pansiyonların askerî makamlar tarafından işgal edilmesi veya karaborsa fiyatını ödiyebilenler tarafından kiralanmasıdır.

Bundan dolayı geçen sene Fransız Yüksek tahsil gençleri bazan bir odada altı, yedi kişi yatmak mecburiyetinde kalmışlardır. Yersizlik o kadar ileri gitmiytir ki bazı yerlerde banyo odaları bile kiralanmıştır.

Geçen kış çok şiddetli geçtiğinden Fransız talebesi soğuktan çok sıkıntı çekmiştir. Talebenin bir kısmı ısınmak için her sabah erken kalkıp sıcak sınıflara giderdi ve ekserisi de dersleri yatak içinde hazırlardı. Hükûmet bu vaziyet karşısında lâkayt kalmıyarak bir takım tedbirlere baş vurdu. İlk işi, talebenin ucuz ve bol yemek bulabilmesi için on kadar lokanta açmak olmuştur. Bundan sonra, büyük yeraltı sığınağını yatakhane haline sokup bir kısım talebeyi soğuktan kurtardı.

Bu yeraltı yatakhaneleri mükemmel denecek kadar iyidir; yegâne mahzurları vantilâtörlerin patırdısıdır. Eğitim bakanlığı bu tedbirlerle iktifa etmiyerek boş odaları olan ev sahiplerine, talebelere oda vermek mecburiyetini koydu. Ve boşta olan talebeleri bu odalara yerleştirdi.

Görüldüğü gibi Fransız yükûmeti yüksek tahsil gençliğini yurt dertleri ile yalnız başına bırakmıyarak ona yardım etmiştir. Yeni ders yılı başlarken idarî makamlarımızdan rica edebileceğimiz şeylerden biri de yüksek tahsil gençlerinin yurt işini bir an evvel istismardan kurtarmak için tedbir alması ve ilk iş olarak da bu yurtları daha sıkı bir kontrola tabi tutmasıdır.

M. GABBAY

Madame Curie

Bitmez tükenmez enerji ve büyük bir feragatla çalışan bu harikülâde kızın talebelik hayatı binbir mahrumiyet içinde geçmiştir.

Dünya ilim ve insanlık tarihine en büyük ve şerefli sahifelerden birini kazandıran Maria Curie 79 sene evvel (7 kasım 1867) Varşovada doğmuştur.

İlk ve orta tahsilini Polonyada yapan ve 27 yaşında liseyi bitiren o zamanki adıyle Maria Sklodanska çalışmasının mükafatı olarak, Çar memurunun elinden altın madalya almıştı. Bundan sonra da okumak için içindeki sönmez ateşe rağmen, Pariste tıp tahsili yapan ablasına lâzım olan parayı temin edebilmek maksadiyle hususi öğretmenlik ve mürebbiyelik gibi işlerde çalışmıştır. Fakat bu arada bir yandan da vakit buldukça kendi kendine bir şeyler öğrenebilmek için gayret sarfediyordu.

Ablasının kendi yardımına ihtiyacı kalmadığı andan itibaren kendisine lâzım olan bir miktar parayı biriktirdi, ve anrak 1891 de Parise okumaya gidebildi.

Bitmez tükenmez enerji ve büyük bir feragatla çalışan bu harikulâde kızın talebelik hayatı binbir mahrumiyet içinde geçmiştir.

Bir çok geceler aç uyumak mecburiyetinde kalmasına rağmen bütün bu mahrumiyetler onu tekamül ve ilim yolundan ayiramamış ve bilahare en büyük servetlere, en büyük şöhretlere, küçük bir alâka dahi duymadan tevazu içinde daima insanlık için çalışmıştır.

Sorbonu birincilikle bitiren Maria 26 temmuz 1895 de Pierre Curie ile evlenmiş ve bundan sonra beraberce aynı enerji ile çalışmışlar ve Radium keşfi için uğraşmışlardır.

Pek ağır şartlar içinde hem alim hem mühendis, hem de işçi olarak yıkıp ve harap laboratuarlarında çalıştılar ve tonlarca peşbledeyi kendileri taşıyıp kendileri eriterek nihayet 1902 de atom ağırlığını 225 tesbit ettikleri 1 desigram saf radiumu elde edebildiler ve bu harikulâde cevheri dünya ve insanlığa hediye ettiler.

Maria Curie 25 Haziran 1903 de (Radyo aktiv maddelere dair araştırmalar) adlî tezini vererek (tres honorable) kavdiyle tabiî ilimler ve fizik doktoru unvanını almıştır.

1906 da eşsiz arkadaşı Pierre Curie'yi kaybeden Maria çalîşmalarına yalnız başına devam etmiştir.

Dünyanın dört tarafından kendisine şeref madalyaları, doktor unvanları, davetler yağan bu mütevazi ve büyük insanı bütün bunlar hiç ilgilendirmiyordu. 2908 de Profesör olarak tayin edildiği Sorbonda ilk radyo aktivite dersini vermeğe başladî ve 1910 da bu derslerini bir araya toplıyarak muazzam (Traite de radio activite) adlı eserini neşretti.

O tarihten itibaren dünyanın dört tarafından gelen talebelerinin önüne yeni ilim ufuklarînî açarken son eseri (Radyo aktivite) yide insanlığa miras olarak bıraktıktan sonra 4 temmuz 1934 de vazifesini yapan insanların huzuru içinde gözlerini hayata kapadı.

SPOR

Bugünkü Spor Anlayışımız

Memlekete bir kaç ideal kulüp ve beş on profesyonel sporcudan ziyade, müsait spor şartları içersinde hemahenk yetişen zinde ve olgun bir gençlik lâzım. Kendimizi boş yere aldatmıyalım.

Spor faaliyetlerimiz hakkında her gün gazete ve mecmualarda bir sürü enstantaneler görüyor, bir çok izah ve tahliller okuyoruz. Bu yazılar ve onların mühtevalari spor görüş ve anlayışımızı teşkil ettikleri için onlar üzerinde ehemmiyetle durmak icabeder.

Onlara göre spor: Herşeyden evvel bir eğlence vasitası, aynen sinemacılığımızdaki gibi vakit geçirmek için yapılması veya seyredilmesi lâzım gelen müsabakalar demektir.

Bu yazılar içersinde; sporun ferdî zarar ve faydaları hakkında ilmî bir fikir vermek istiyenlerine tesadüf etmiyor değiliz. Fakat her nedense, sporun ve sportif faaliyetlerin içtimaî karakteri üzerinde kaleme alınmış olanlarını göremiyoruz.

Bu husustaki fikrimizi genişletmek için evvelâ sporun ne demek olduğu ve gayesi üzerinde duralım:

Spor herşeyden evvel; başlı başına tabiî bir ahenk ve intizam olan insan oğlunun vücüt ve kafa hareketlerini de bir mantık ve prensip çerçevesi dahilinde terbiye etmektir.

Bu terbiyeden maksat: Hayat için zarurî olan, vücut ve dolayısı ile kafanın enerji potansiyelini arttırmak ve bir de bilhassa fertlere içtimaî birlik ve dayanışma ruhunu aşılamaktır. Eğlence bir gaye değil ancak talî bir neticedir.

Bugün spor terbiyesinde takip edilen tek metod; (ferdi teşvik metodu)dur.

Bugün il ve ilçelerimizde bu maksat için teşkil edilmiş gençlik kulüpleri mevcut. Bunlardan meselâ, şehrimizdeki; dillere destan olan Beşiktaş, Fener, G. Saray Ve. S; yi ele alalım.

İçlerinde ancak mahdut sayıdaki gençlere çalışma imkânları temin eden bu kulüplere bugün verilen ehemmiyet ve kendi çalışmaları sayesinde bir gün belki şampiyon olabilir ve belki içlerinde profesyonel oyuncular da yetiştirebilirler.

Bunlar da şüphesiz milyonlarca Türk gencine gıpta ve teşvik mevzuu olabilirler. Fakat acaba spor bu prensip dahilinde hakikî gayesine varabilir mi?. Şüphesiz ki, hayır. Hakikatler bunu ispat ediyor.

Eğer İstanbulun kenar mahallelerindeki ve hatta münevver muhitlerindeki meyhanelerde kadeh tokuşturan, kahvehanelerin pis, kokmuş havası içersinde sabahtan akşama kadar; yüzleri sapsarı olmuş, yemeğinden ve mesaisinden feragat ederek kumar oynayan gençlerimizin, mahalle aralarındaki yıkıklıklar içinde türlü pis itiyatları meslek edinmiş tam spor çağındaki çocuk sürülerinin bu fecî ve zavallı durumlarînı görmek zahmetine katlanırsak hakikatı bütün çıplaklığı ile anlamış oluruz. Bunlar için; (çocukturlar, sporun kiymetini takdirden acizdirler) diyemeyiz. Çünkü onlar daki spor hevesinin büyüklüğünü; paçavradan yapılmış bir top arkasında yüzlercesinin kanter içinde koşmalarından müşahede edebiliriz.

Münevverlerimiz ve bilhassa Bayazît kahvehanelerinin esaslı müdavimi olan Üniversite gençlerimiz için ise böyle br şey asla söyliyemeyiz.

Bu bahsettiğimiz genç ve çocukları içtimaî durumları spor yapmağa müsait olanlardır. Bir de günlük mesaileri kendilerine hiç bir imkân vermiyen sadece hayat gailesine düşmüş olan gençlerimiz var ki bunlar yine ayrı bir dert.

Her zaman şahit olduğum bir hâdise var:

Meselâ, ya bir mektep köşesinde veya bir saçak dibinde bir gurup toplanmış; anlaşılan Fener-Beşiktaş maçından yeni gelmiş olacaklar.

Birisi — Azizim Fener 3-2 galip.

Öteki — Yaşasın bizim Fener. Varol Cihat diye boş yere feryad edip münakaşa ediyorlar. Halbuki avallılarîn kendi yüzlerinde kan kalmamış, havasızlıktan ve hareketsizlikten göğüsleri çökmüş, mütemadiyen öksürmedeler.

Şahsen ekseriya böyle münakaşalara lâkayt kalır bunları daima tenkit ederim. Çünkü. Spor yapmak için arkadaşlarımla birlikte Eminönü ve Fatih Halkevlerine müracaatimizde aldığımız - kadro dolu! — Cevabînî çok iyi hatirlarım.

Görüyoruz ki, sadece teşvik ile spor gayesine varamıyor. Memleketimizde vücütça, kafaca sîhhatli bir gençlik istiyorsak, gençliği binlerce kötü ve tehlikeli itiyatlardan kurtarmak istiyorsak, fertleri imkânsîzlıklar içinde yapayalnîz bırakmamalıyiz.

Memlekete bir kaç ideal kulüp ve beş on profesyonel sporcudan ziyade müsait spor şartları içersinde hemahenk yetişen zinde ve olğun bir gençlik lâzîm. Kendimizi boş yere aldatmıyalım.

Lûtfi ÖNAY

Eski talebe birliğinden hatıralar

Geçmiş Zaman Olur ki !..

duymadan tevazu içinde daima insanlık için çalışmıştır. Sorbonu birincilikle bitiren Maria 26 temmuz 1895 de Pierre Curie ile evlenmiş ve bundan sonra bera- ... onune yeni ilim ufuklarînî açarken son eseri (Radyo aktivite) yide insanlığa miras olarak bıraktıktan sonra 4 temmuz 1934 de vazifesini yapan insanların huzuru içinde gözlerini hayata kapadı. ... Bugün il ve ilçelerimizde bu maksat için teşkil edilmiş gençlik kulüpleri mevcut. ... Münevverlerimiz ve bilhassa Bayazît kahvehanelerinin esaslı müdavimi olan Üniversite gençlerimiz ... Memlekete bir kaç ideal kulüp ve beş on profesyonel sporcudan ziyade müsait spor şartları içersinde hemahenk yetişen zinde ve olğun bir gençlik lâzîm. Kendimizi boş yere aldatmıyalım. Lûtfi ÖNAY

Bizim rahmetli T. Cemiyetlerinin (gerçi vaziyet böyle askıda iken rahmetlî demek caiz değilse de) nekadar güzel programları nekadar büyük iddialarî vardı. Onlar bütün öğrencileri temsil ederler; münazaralar, dertleşme saatleri tertip ederler: dilekleri dinlerler, kararlar verirler; o nizam ve tahdid dünyasında işlerini o derece dikkat ve hassasiyetle yürütürlerdi ki, buluttan nem kapan bir makam bile bunda sızlanacak, itiraz edecek bir taraf bulamazdı. Yeni, yeni cemiyetlerin kurulup bu şerefli vazifede onlara rakip olmasîna hiçbir otoritenin gönlü razî olmazdı, ve. dostlar bizi alışverişte görürdü.

İşte hayali cihan değen o zamanlardan bir hatıra. Tevekkeli, eskiler güleriz ağlanacak halimize dememişler:

Şimdi o da rahmetlilere karışan konferans salonundayiz: Saat, 5,e yaklaşıyor. Reis yavaşça kapiyî araladî ve kürsüye çiktî. Ona bakınca kendinizi bir mabedde, onu da etrafına toplananlara iman dağıtacak bir vaiz sanîrsînîz; hali okadar ciddî ki. Hakikaten burası da yerli, yersiz sütunlarî, bir sürü oturulacak yerine mukabil azıcık sakini ile tamamen bir mabede benziyor. Evet, bu da bir mabed; hürriyetin, söz hürriyetinin mabedi. Herkes bu hürriyetin verdiği inşirahla gaşyolmuş; göğüslerinin biraz daha genişlediğini, ruhlarının biraz daha aydînlandîğînî hissediyor ve bu hürriyetten biran önce faydalanmak için sabırsîzlanîyorlar.

Saat, 5,. Reis sesini yükseltiyor ve ruznameyi okumağa başlıyor. Birdenbire söz hürriyetinin mabedî yerini F. F, T, C, dertleşme saatine bırakiyor ve realiteye avdet ediyoruz. Önce fakülte ve cemiyet haberlerini dinliyeceğiz: Geçen gün Eminönü Halkevi salonunda (...) fakültesi yapılan voleybol maçînda hiçbir arkadaş seyre gitmemiş ve 2 inci setin son sayısînda kaptanîn birdenbire fanilesi yîrtîlarak maçî terketmesi gerekmiş ve bu olay takımîn maneviyatînî sarstîğından mağlûbiyet kanırılmasî imkânsîz bir durum olmuştur. Cumartesi günü (...) yüksek okulu ile yapılan futbol maçînda ise takım ayakkabîlarînîn iagaralarînîn, çok aşînmış ve binaenaleyh karşı tarafınkinden 1 cna kadar incelmiş olmasînîn yenilmemizde en önemli âmil olduğuna şüphe yoktur. Mamafih basketbol ekibimiz B. H, ndeki maçta 18 e 20 sayı ile galip gelerek parlak bir zafer kazanmîş ve fakültemizin şerefini korumuştur: (Şiddetli alkîşlar). Böylece maçlarımızi inceledikten sonra şimdi ruznamenin geçen dertleşme saatinde ileri sürülen dilekler kısmına geçiyorum.

Hepimiz kulak kesilmiş onu dinliyoruz:

— Arkadaşlar; diyor reis, geçen saatimizden söylenen dileklerden biri şuydu: F. K, B li bir arkadaşımız sabahlarî Biyolojî enstitüsüne girerken açîlan kapînîn bîrakîlînca şiddetle kapandığînî ve bütün koridoru çînlatan naoş sesler hasîl ettiğini ileri sürerek kapînîn üzerine (Dikkat) yazîlî bir levha asılmasînî ve bazî muzip arkadaşların konferans salonundaki sigorta tablasını ikide bir karıştîrarak karanlığa boğmasına karşı tablanîn camı üzerine tehlikeli olduğunu gösterecek bir yazı veya işaret konulmasını istemişti. Cemiyetteki müzakerede arkadaşın dileği incelenmiş ve birinci kisminın zaten orada bulunan kapîcînîn her defa ıhtar ettiği düşünülerek reddine, 2 inci kısmının îse ittifakla kabulüne karar verilmiş ve cama çizilecek (kafa-kol) resmini tanınmış ressamlarîmîz arasında açîk eksiltmeğe konmuştur. Problemde yeni ilerlemeler kaydettiğimiz zaman gene sizlere haber vereceğiz.

İkinci dileğe gelince bundan iki önceki dertleşme saatimizde bir arkadaşımız da cemiyetin (...) kulübünden olup olmadığînî, eğer değilse cemiyet levhasînîn niçin turuncu - mavi renklerle yazıldığînî sormuş ve bunun değiştirilmesinî istemişti. Müzakerede hernekadar hemen bütün levhalar ayni renklerle yazılıyorsa da arkadaşlar arasında ikilik yaratmamak ve cemiyetin bîtarafîlîğînî bir kere daha belirtmek üzere o levhanın altîna bir de kîrmîzî beyaz renklerle yazîlmış bir levhanın ilâve edilmesine karar verilmiştir.

Sözün burasında bir arkadaş hemen ayağa kalkarak söz istiyor. Reis konuşmasınîn böyle yarîda kesilmesinden pek te memnun kalmadîğî halde gene nezaketle sözü ona bırakîyor.

— Muhterem reisimizden sözünü tekrarlamasını rica ediyorum. Galiba anlamadîm. Yeni levhayî eskisinin altîna mı asacaksiniz?

Reis taaccüple (evet) diyor.

— Fakat bu nasıl olur, nasîl olabilir? Millî renklerimizle işlenen, bezenen bir levha mavi-turuncu gibi ktipyoz renkli bir levhanın altîna nasîl konabılir? Biz buna müsaade eder miyiz sanîyorsunuz? Binaenaleyh kırmızı - beyaz levhanin eskisinin üstüne asılmasînı teklif ediyor ve cemiyetin bir daha böyle durumlara çok fazla dikkat etmesini istiyorum, ve arkadaşlarınîn alkîşlarî arasînda muzaffer bir tavirla yerine otururken yanında bulunan bir arkadaş ve karşî taraftan iki kişi daha söz aliyorlar. Önce yakasından henüz çîkarmadîğî turuncu - mavi rozetinden belli olduğu veçhile (!!!) lisesinden gelen arkadaş konuşuyor:

— Arkadaşımîz demin söz söylerlerken turuncu - mavi için ktipyoz kelimesini sarfettiler. Arkadaşlar! Turuncu - mavi bunca yıldîr memlekete hizmet etmiş ve birçok değerli elemanlar yetiştirmiş bir kültür yuvasınîn sembolüdür ve hiç bir suretle ktipyoz olamaz. Arkadaşımîzîn bu sözü geri almasînî bekliyor ve yeni levhanîn eskisinin yanına asîlmasînî mutavassît bir çare olarak ileri sürüyorum.

İlk konuşan arkadaş kalkacak gibi oluyorsa da reis onu oturmaya davet ederek diğer arkadaşa söz veriyor. O da birinci arkadaşı taklit ediyor ve her hususta onunla hem fikir olduğunu belirttikten sonra yeni levhanın eskisinin üstüne asîlmasînî bir daha teklif ederek yerine oturuyor. Reis te bunu bir dilek olarak kaydediyor ve gelecek dertleşme saatînde bu hususta mütemmim mâlûmat verebileceğini kuvvetle ümit ettiğini söylüyor.

Saat 5 buçuğu geçmektedir. Reis yeni tasavvurları bildirmeğe başlîyor. Bu sîrada demin söz isteyenlerin sonuncusu, unutulduğu için kızgînlîkla yerinden fîrlîyor ve arkadaşlara yardım meselesi hakkında izahat talep ediyor: Reisin yüzü gülmekte. Belli ki, gafil avlanmadî; bu hususta söyleyecek epey sözü var. Arkadaştan af diledikten sonra anlatmağa başlıyor:

— Arkadaşlar!. Aidat olarak topladığîmîz paranîn büyük bir kîsmînîn Ü. T. B, ye verildiğini, sonra Ü. T. B, nin yardım faslîndan tekrar bize iade edildiğini bilirsiniz. Bu yîl Ü. T. B, de mümessil olarak bulunan arkadaşlarîmız hakikaten insan üstü bir faaliyet göstermişler, diğer fakültelerin mümessillerini atlatarak verdiğimizden fazlasînî geri almağa muaffak olmuşlardîr. Bu büyük bir zaferdir. Ve kendilerini nekadar tebrik etmek azdır.

Bu hakikaten okadar büyük bir muaffakıyettir ki, alkîşa sîra kapakları, döşemeler, çantalar bile katılmak zorunda kaldılar. Toz bulutu içinde gözden kaybolan reis müdahele lüzumunu hissetti.

— "Arkadaşlar; alkîş silâh gibidir, ancak yerînde ve ölçülü kullanîlîrsa fayda verir.„ Ve biranlık sükûttan bilistifade tekrar tasavvurların anlatîlmasîna geçildi.

— Arkadaşlar, zannettiğime göre önümüzdeki hafta çaylara başlayacağız. Geçen yîl gösterilen rağbet ve elde edilen hasılatî gözönünde tutan cemiyetimiz, bu yîl çaylarî artîrmağa karar vermiştir. Her bölümün ve sınîfîn ayrî ayrî çaylarî olabileceği gibi resmî günlerden faydalanılarak, hatta hiç bir münasebet olmazsa numara ile adlandırarak yeni yeni çaylar tertip etmeği karar altîna almîştîr.

Arkadaşlar; gene önümüzdeki günlerde yapılmak üzere cemiyetimiz (...) fakültesiyle bir münazara tertip etmiştir. İlim ve bilim yolcusu olan bizlerin gelip geçici, aktüel konular yerine hiçbir zaman eskimeyen ve değerinden kaybetmeyen tamamen ilmî ve akademik konularî seçmek hususundaki geleneğimizi ve resmî makamların bu geleneğimizden dolayî bizi nekadar takdir ettiklerini biliyorsunuz. Gene ayni geleneğimize uyarak gayet güzel bir konuyu seçtik: "Tavuk mu yumurtadan çıkar, yumurta mî tavuktan„. Biz tavuğun yumurtadan çıktîğı tezini müdafaa edeceğiz. Bilindiği gibi ilim âleminde hüküm süren en basit ve en geniş kanun her şeyin basitten mürekkebe doğru gittiğidir ve neticede komplike bir yapılîşta olan tavuğun basit bir yumurtadan çîkması gayet ilmidir. İşte tezimizi, rakip arkadaşların dikkat etmediği bu nokta üzerine istinat ettireceğiz ve muvaffak olacağîmızdan emin bulunuyoruz.

Sözün burasında birçok itiraz sesleri yükseldi ve bir arkadaş bunlara tercüman oldu:

— Muhterem reisimizin bahsettikleri konu feakalâdedir. Yalnız burada bir prensip hatasî görmekteyiz ki, o da müdafaa edilecek tezin hiçbir iştişareye lüzum görülmeden derhal seçilmiş olmasıdır. Zannîmızca bukadar önemli bir konuda biranket halinde bütün fakülteli arkadaşların fikirleri alınmaliydi. Hem istinat edilecek nokta pek te sağlam birşey gibi gözükmüyor. Gayet karışık yapîlî bir ağaçtan da pekâlâ basit bir tohum hâsıl olabilir. Sonra asıl dikkat edilmesi gereken taraf şudur ki arkadaşlar; yumurtadan hiç bir zaman tavuk değil ancak civciv çıkar ve hepimizîn bildiği gibi arada büyük, çok büyük fârk vardır.

Hafif tertiv öksürmeler ve manâlı gülüşmelerle birlikte gene bir sürü parmak havaya kalktı. Halbuki saat 6 yı geçmişti bile: Reis münakaşaya gelecek sefer devam etmek üzere saati kapadı. Belirsiz bir tebessümle aydınlanan yüzünde bir iş başarmış, ödevini yapmış insanlarîn mesut ve memnun hali vardı.

Eski bir F. K. B li

A. B. D. (U.S.A.) Öğretim konferansı

Ders kitaplarından müfrit milliyetçi fikirleri kaldırmak, ve sulhçu eğitimi daha ileri hamlelerle gerçekleztirmek için gereken müsbet çareleri kararlaştırmak üzere, muhtelif 30 eyaletten profesörler New Yorkta toplanacak bir konferans tertip etmişlerdir. Bu konferans azalarına müteveccih bir mesajda Başkan Truman demiştir ki: «Prejüjeler, korku ve şüpheler insanları birbirinden ayırdığı müddetçe hiçbir milletin kendini emniyette hissedemiyeceğini, bize zorla elde edilmiş bir tecrübe öğretmiştir.»

Salvador murahhast M. Francisco Espinoza uluslararası bir tarih kitabının kabulünü teklif etmiştir. M. Vaclav Prisoda (Çekoslovakya) diğer bir çok murahhaslar gibi bunun derhal mümkün olacağını zannetmediği için, bu meselenin sonbaharda Pariste toplanacak olan «İlmi ve Kültürel Organizasyon» da tetkiki gerektiğini fürhfaa etmiştir.

(Enseignement') dan

SANAT ALEMİ

Milletler Arası Sinema Festivali

Bütün festival birinciliğini "Ray Harbi„ filmiyle Fransa kazanmağa muvaffak oldu

On sekiz milletin sinema şaheserlerinin gösterileceği belediye gazinosunun büyük salonu döşenirken Cannes ahalisini yakalayan hummanın alâmetlerini farkediyorum. Caddelerin her tarafında, mağaza vitrinlerinde gözlerimiz, Symphonie Pastorale'ın, Notorious'un, Matricule 217 nin yahut ta Brief Encounter'in afişlerine takılıyor. Lokantalar resim yarışına girmişler. Bunlardan biri ön tarafını Walt Disney'den ve Charlot'dan alınma renkli motiflerle doldurmuş. Bütün şehir gazeteleri hergün, Parisli büyük münekkitlerin imzalarının göründüğü sinema sayfaları neşrediyorlar. Mütekaitle ve iat saneşrediyorlar. Mütekaitle ve irat sahibi kimseler yemek üzerine Ecran Top sahalarında, oyun yerlerinde İngrid Bergman'ın yahut Cantinflas'ın kıymetleri adamakıllı tenkit ediliyor. Antibes caddesinin altındaki Hachette deposunda akşam gazetelerini kapışanlar, de Gaulle'e ve anayasaya ait iri yazıları görmeden geçiyorlar. Onların nazarında son trenle gelen studyo mensuplarından başka bir şey yok. Şunu da söylemek lâzım ki, Cannes'lılar, belediyelerinin, festivalin atmosferine şehrin prestijine lâyık bir lüks ve zarafetle mukabele etmek için sarfettiği gayrete rağmen tatmin edilmiş değillerdir. Onlara Rita Hayvorth, Frank Sinatra ve Edvige Feuillere vadedilmişti; halbuki Tino Rossi'den başkasını göremediler. İnkisarı hayale uğradıkları muhakkak! O muhteşem 19 eylül suvaresinde grand Hôtel'in kapısı önünde yığılmış bir halde duran halk Jean-Pierre Aumont, Maria Montez, Eric Von Stroheim ve "Louise" ile "Marseillaise„i gayet sade bir şekilde ve gür bir sesle terennüm eden Grace Moore'un içeriye girdiğini görmekle teselli oldular. Gazetecilerin çoğunu şehrin metrdotellerinden bütün kuyruklu elbiseleri kiralamağa mecbur eden bu suvare itiraf etmeli ki, şahane bir şeydi.

Arabaların resmigeçidi çok muvaffak oldu. Tezyinatlarının sinema ile alâkası azdı; fakat Sovyet arabasından beyaz sulh güvercinlerinin salıverilişi haikulâde bir tesir yaptı. Havaî fişekler Cecil B. de Mille'in en debdebeli ışıklarını gölgede bıraktı. Büfeye hücum bilhassa destanlara lâyık bir şekilde oldu. Bu muhteşem film mizanseni içinde birdenbire Maxime film serisinin oyuncusu Boris Tchirkov'u farkettim. "Maxime'in gençliği„nde olduğu gibi çehresi sert ve basit bir işçi yüzüydü. Elbisesinin iç tarafında Stalin mükâfatının altın madalyası parlıyordu. Acayip bir Rusça - İngilizce Fransızca, Lehçe kullanarak kendisile tanışabildik. Bu festival hakkındaki düşüncesini öğrenemedim.

Şurası aşikâr ki, açılış matinesinden yalnızca iki gün sonra festivalin heyeti umumiyesi hakkında fikir beyan etmek çok erkendir. Bununla beraber, dokümanter filmleri getirmiş görünüyor. BERLİNİN zaptına ait Sovyet filminin en son dereceye varan realisminin kazandığı muvaffakiyeti söylemek lâzım. İsveçin şairane dokümanter filmleri "Kar üzerindeki gölgeler„ ve "Fedakârlık„ ın tesiri büyük oldu. Romanlaştırılmış filmler arasında Gabriel Pascal'ın Cesar'la Cleopatra'sı geniş şöhretini teyit etti. Kalabalık olmıyan bir seyirci kütlesi önünde gösterilen Üç Silâhşörlar, bazılarının Şarlo ile mukayese etmek istedikleri Meksikalı halk komiği Cantinflas'ın geniş şöhretini isbat eyler gibi oldu. Amerikan sineması, Alfred Hitchcock'un "Bir şüphenin gölgesi„ ndekinden daha üstün bir film operatörlüğü göstermiş olduğu "Notorious„la iyi bir not aldı. Courteline'in ve Pirandello'nun oldukça tiyatrovari bir halitası olan "M. Travet'nin can sıkıntısı„nda İtalyan orta sınıf halkının tipik şahsiyetlerini görüyoruz. "Mektup„ filmi ile Danimarka filmi orta derecede göründü. Fransaya gelince, Jean Renoir'in acı ve müşfik "Partie de Campagne„i ile büyük bir muvaffakiyet kazandı. Bu akşamın programında yer alan Jean Deannoy'nın "La Symphonie Pastorale„ındı yer tutmak için seans saatlerinden evvel büronun önünde kalabalık toplanıyordu.

Günde sekiz saat film seyretmenin verdiği bedenî yorgunluğun tesiri altında karaladığım notları kesiyorum. Dünyanın belli başlı dillerinde konuşulan filmleri takibedebilmek için gereken zihin gerginliğini tasavvur etmeyi size bırakıyorum. Ne mutlu çok dil bilen münekkitlere!. Yalnız Ruslar kendi filmleri gösterilirken belli başlı fragmanların konuşmalarını tercüme etmek gibi mükemmel bir iş yaptılar. Bu olmaksızın "Kat'i dönüm noktası„ gibi bize, Stalingradı kazanan askerî şeflerin psikolojisini tanıtan bir eserin kıymetini takdir etmek mümkün olmazdı.

... "Bir Fransız mecmuasından„

İlhan ARDA

Not :

Muhabirin bu yazıyı mecmuasına gönderdiği günlerde devam etmekte olan festival şimdi sona ermiş bulunuyor. Bu festivalde Fransız "Ray Harbi„ filmi mizansen mükafatını kazanmıştır. En iyi senaryo olarak Sovyet Rusyalan Tchirkov'unki seçilmiştir. En iyi film eperatörü mükâfatını "Maria Candellaria„ filmiyle Meksikalı Picentoa; dokümanter film mükâfatını Sovyet Rusyadan Berl; sulh mükâfatını "Son şans„ filmiyle İsviçre; sulh ikinci mükâfatını "Memleketimizin Gençliği„ filmiyle Sovyet Rusya; bütün festival birinciliğini de "Ray Harbi„ filmiyle Fransa kazanmıştır.

En mükemmel artistik mükâfatı kadınlardan Michel Morgan, erkeklerden Amerikan artisti Ray Milland kazanmıştır. Müzik mükâfatını Bernard Shaw'un Cesar'la Clopatra'sı için yazdığı beste ile İngiltereden Georges Auric ve ikinciliği bir Fransız kazanmıştır. ...

"Hür GENÇLİK„

İlim ve Siyaset

Tarihi Heiderberg üniversitesi Ocak ayının 8 inde demokrat yeni bir rektörün, Dr. Karl H. Rauer'in idaresinde yeniden açılmıştır. Rektör aynı zamanda Tıp Dekanıdır. Hitlersmden sonra ilk defa olmak üzere musevi talebeler mektebe kabul edilmiştir. Dr. Rauer açılış resmi küşadında şöyle demiştir. (Siyasetin ilme müdahele etmesi ilmin ölmesi demektir. Bütün kalbimizle çalışacağız. Bu mücadele tamamiyle yeni bir istikamete yönetilecektir. Toleransın olmadığı yerde demokrasi olmaz, demokrasinin olmadığı yerde de almanyanın istikbâli olmaz.)

Sanato kararı karşısında öğrencilerin durumu

(Baştarafı birinicide)

dır. Bu madde, şimdiye kadar binlerce gencin haklarından fakruhal mazbatasından gayri meşru yollarla istifadeye yeltenen bir kaç dejenerenin yüzünden konulduğu ve bundan böyle fakrıhal kaâdı kabul edilmiyeceği senato kararında beyan olunuyor. Buna (ahlâkî bakımdan da mahzuru aşikâr olan bu durumu önlemek üzere) baş vurulduğu ilâve ediliyor. Universite ücretini ödeyebilecek durumda olub da bundan kaçınan bir kaç dejenerenin ahlakını korumak için acaba bundan başka bir tedbir yokmudur? Binlerce gencin istikbali bu bir kaç dejenerenin ahlâkının düzelmesine feda mi edilecektir? Senatonun değerli üyeleri bu maddeyi ileri sürerken veya kabul ederken acaba memleketimizin içinde bulunduğu şu durumda çocuklarına yüksek tahsili para ile sağlıyabilecek kaç ailenin bulunduğunu düşünmüşler midir? Buna karşı ileri sürülen bir defaya mahsus yardım ve senelik burs gibi devede tek tüy kabilinden ve hiç bir pratik değeri olmıyan tedbir acaba kaç kişiye yarıyacaktır. Dünyanın diğer yerlerinde Universite tahsilinin paralı olduğu ileri sürülerek bizim kendi ekonomik ve sosyal bünyemiz hiç dikkate alınmadan bu usulün rast gele bizim memleetimizde de
tatbikı bundan böyle ancak muayyen bir zümrenin yüksek tahsil nimetlerinden faydalanabileceği ve asıl inkişafa teşne olan, gelecekte kendilerinden çok şeyler beklenen halk tabakalarına mensub gençlerin ise bu haktan mahrum edilmesi gibi bir durumun ortaya çıktığı aşikârdır.

Not: Diğer maddelere ait düşüncelerimizi gelecek sayıda açıkliyacağız.

Vahdettin BARUT

Muhtar Üniversitemizde talebe birlikleri

(Baştarafı birinicide)

larak tamamen Ünive ite dışında tutulduğumuz halde esasen kanunen yürürlükten çıkmış olması iktiza eden eski bağımlı ve imtiyazi Üniversite talebe birliği Üniversite çatısı altındaki yerini aynen muhafaza etti. Bir kaç vün evve. nizamnamesinde değişiklik yaparak, (yani kaup değiştirerek) bu defa tedris kadrosunun eski tek üyeli vesayeti yetmiyormuş gibi üye adedi arttırılmış, hattâ daha yüksek makam sahiblerine de bu meyanda yer verimiştir.

Dernekçiliğin yeni bir tecellisi olan eski talebe birliğinin muhtelif fakültelere göre tertiblediği son dernek kalbının tipinde bir örneğini

(Baştarafı birinicide)

larak tamamen Ünive ite dışında tutulduğumuz halde esasen kanunen yürürlükten çıkmış olması iktiza eden eski bağımlı ve imtiyazi Üniversite talebe birliği Üniversite çatısı altındaki yerini aynen muhafaza etti. Bir kaç vün evve. nizamnamesinde değişiklik yaparak, (yani kaup değiştirerek) bu defa tedris kadrosunun eski tek üyeli vesayeti yetmiyormuş gibi üye adedi arttırılmış, hattâ daha yüksek makam sahiblerine de bu meyanda yer verimiştir.

Dernekçiliğin yeni bir tecellisi olan eski talebe birliğinin muhtelif fakültelere göre tertiblediği son dernek kalbının tipinde bir örneğini

(Tıp Fakültesi Talebe Derneği nde görüyoruz. Bu tepeden tırnağa kadar bağımlı teşekkülün yeni çıkan tüzüğünde müessislerin Ord. Prof. Dr. Kemal Atay, Tıp dekanı Prof. Dr. Cerel, çalışma bakanı Prof. Sadi Irmaktan teşekkül ettiğini hayretle müşahede etmiş bulunuyoruz. Muhtar Üniversitenin tedris ve idare kadrosunun talebe birlikleriyle hiç bir suretle meşgul olmaması senato kararında prensip olarak ele alındığı halde bu yeni derneğin sırf profesörler tarafından kurulmuş olması acaba ne ile izah edilebilir. Sonra da Derneğin tüzüğünde merkez olarak Üniversite merkez binasındaki malûm ve mükellef oda ilân edilmektedir.

Böylece isim değiştiren eski birlik tedris kadrosunun büsbütün vesayetine sığınarak eski imtiyazlı mevkiinde dilediği gibi saltanat sürmeğe devam edeceğe benzemektedir.

Senelerdenberi talebe paso ve hüviyetleriyle rozetlerinden büyük kazançlar temin eden bu eski usul imtiyazlı birliğin şimdi de yine Üniversite içinde Üniversiteden temin ettiği bir mahalde lokanta açmağa karar verdiği söyleniyor. Talebe birliklerinin Üniversite dışında tutulacağı kararının bu yeni tatbik şekline bizim anlayış ve kavrayışımız kâfi gelmedi. Bu iki taraflı has ve üvey evlât muamelesinin açık manası nedir?

Eğer bize bu şekilde muamele edilmesinin sebebi bağımsızlığımız ve kendi kendimizi idare etmemiz ise birliğimiz bundan ancak iftihar duyar.

Her şeyden önce İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden ve bütün idare makamlarından ilk dilediğimiz talebe birlikleri arasında hiç bir fark gözetilmemesi ve senato kararına uyularak eski birliğe hiç bir imtiyaz tanınmamasıdır. Bugün eski nizamnamesi ile yeni cemiyetler ve Üniversite muhtariyet kanununun kabul edildiği günden itibaren ortadan kalkmış olması gereken ve evvelce doçent Hıfzı Timurun idaresi altında bulunurken şimdi aynı nizamname ile bir takım profesörlerin idaresi altına giren birlik bir müddet köşesinde sessiz kaldıktan sonra kendi kendini feshedip yeniden teşekkül etmek gibi en basit kanunî ve demokratik bir formaliteyi dahi tatbike lüzum görmeden eski yerlerinde eski işlerine devam ediyorlar.

Üniversitemizin bağımsızlığını gölgeliyen bu harekete bütün idare ve tedris makamlariyle Üniversiteli ve Yüksek Okullu arkadaşlarımızın dikkatini çekeriz.

Ö. B.

söylemek lâzım ki, Cannes'lılar, belediyelerinin, festivalin atmosferine şehrin prestijine lâyık bir lüks ve zarafetle mukabele etmek için sarfettiği gayrete rağmen tatmin edilmiş değillerdir. Onlara Rita Hayvorth, Frank Sinatra ve Edvige Feuillere vadedilmişti; halbuki Tino Rossi'den başkasını göremediler. İnkisarı hayale uğradıkları muhakkak! O muhteşem 19 eylül suvaresinde grand Hôtel'in kapısı önünde yığılmış bir halde duran halk Jean-Pierre Aumont, Maria Montez, Eric Von Stroheim ve "Louise" ile "Marseillaise„i gayet sade bir şekilde ve gür bir sesle terennüm eden Grace Moore'un içeriye girdiğini görmekle teselli oldular. Gazetecilerin çoğunu şehrin metrdotellerinden bütün kuyruklu elbiseleri kiralamağa mecbur eden bu suvare itiraf etmeli ki, şahane bir şeydi.

zım. İsveçin şairane dokümanter filmleri "Kar üzerindeki gölgeler„ ve "Fedakârlık„ ın tesiri büyük oldu. Romanlaştırılmış filmler arasında Gabriel Pascal'ın Cesar'la Cleopatra'sı geniş şöhretini teyit etti. Kalabalık olmıyan bir seyirci kütlesi önünde gösterilen Üç Silâhşörlar, bazılarının Şarlo ile mukayese etmek istedikleri Meksikalı halk komiği Cantinflas'ın geniş şöhretini isbat eyler gibi oldu. Amerikan sineması, Alfred Hitchcock'un "Bir şüphenin gölgesi„ ndekinden daha üstün bir film operatörlüğü göstermiş olduğu "Notorious„la iyi bir not aldı. Courteline'in ve Pirandello'nun oldukça tiyatrovari bir halitası olan "M. Travet'nin can sıkıntısı„nda İtalyan orta sınıf halkının tipik şahsiyetlerini görüyoruz. "Mektup„ filmi ile Danimarka filmi orta derecede göründü. Fransaya gelince, Jean Renoir'in acı ve

miş bulunuyor. Bu festivalde Fransız "Ray Harbi„ filmi mizansen mükafatını kazanmıştır. En iyi senaryo olarak Sovyet Rusyalan Tchirkov'unki seçilmiştir. En iyi film eperatörü mükâfatını "Maria Candellaria„ filmiyle Meksikalı Picentoa; dokümanter film mükâfatını Sovyet Rusyadan Berl; sulh mükâfatını "Son şans„ filmiyle İsviçre; sulh ikinci mükâfatını "Memleketimizin Gençliği„ filmiyle Sovyet Rusya; bütün festival birinciliğini de "Ray Harbi„ filmiyle Fransa kazanmıştır.

En mükemmel artistik mükâfatı kadınlardan Michel Morgan, erkeklerden Amerikan artisti Ray Milland kazanmıştır. Müzik mükâfatını Bernard Shaw'un Cesar'la Clopatra'sı için yazdığı beste ile İngiltereden Georges Auric ve ikinciliği bir Fransız kazanmıştır. ...

"Hür GENÇLİK„

duğu şu durumda çocuklarına yüksek tahsili para ile sağlıyabilecek kaç ailenin bulunduğunu düşünmüşler midir? Buna karşı ileri sürülen bir defaya mahsus yardım ve senelik burs gibi devede tek tüy kabilinden ve hiç bir pratik değeri olmıyan tedbir acaba kaç kişiye yarıyacaktır. Dünyanın diğer yerlerinde Universite tahsilinin paralı olduğu ileri sürülerek bizim kendi ekonomik ve sosyal bünyemiz hiç dikkate alınmadan bu usulün rast gele bizim memleetimizde de
tatbikı bundan böyle ancak muayyen bir zümrenin yüksek tahsil nimetlerinden faydalanabileceği ve asıl inkişafa teşne olan, gelecekte kendilerinden çok şeyler beklenen halk tabakalarına mensub gençlerin ise bu haktan mahrum edilmesi gibi bir durumun ortaya çıktığı aşikârdır.

Not: Diğer maddelere ait düşüncelerimizi gelecek sayıda açıkliyacağız.

Vahdettin BARUT

İngiltere ve Gal memleketleri

(Baştarafı ikincide)

gün kendilerini temerküz kamplarında buldular. Kitapları yakılmış, profesörleri öldürülmüştü. Artık yapılacak bir şey yoktu. Zira, yeni nizam adamakıllı kuvvetlenmişti. Bu gibi şeyler Almanyadan başka yerlerde de olabilir.

Talebe dünyasına ait olup umumî olarak içtimaî problemlere henüz katılmış bir çok mseleler Federasyon gibi bir varlığın idaresine kalmış olmuyor. Meselâ Amerika ve Şimalî Afrikadaki zenci talebelerin durumu meselesi var. Bu meselelerde, Federasyon zenci talebelerin bütün talebe faaliyetlerinde yer alma hakkı üzerinde durarak, bu talebelere karşı tolerans ve demokratik bir vaziyet almasıdır. Federasyon bi çok küçük geri memleketlerde iyi inkişaf etmemiş talebe areketlerini inkişaf ettirebilir. Bundan başkasını bilmedikleri veya buna karşı bir harekette bulunacak kudrette olmadıkları için fena öğretim ve kötü şartlar altında kıvranan talebeler Çekoslovak, Fransız ve İngiliz talebe birlikleriyl temasa gelecekler ve faaliyetlerinde federasyon tarafından destekleneceklerdir. Bu şekilde sıhhat ve ucuz yiyecek işleri dünyanın bir çok üniversitelerinde tanzim edilebilir. Şimdiki halde Federasyon talebenin yardımına dayanarak iflâs etmiş bir sistemin tesirlerini değiştirebilir. Böylelikle, bir çok dünya meseleleri iş umumî siyaset sahasına dökülmeden, talebenin refahını temin etme zaviyesinden halledilmiş olacak.

Bundan da aşikâr olarak görülüyor ki, Federasyon beyaz talebeye olduğu kadar zenciye, zengine olduğu kadar fakire yiyecek ve hak temin etmeyi gaye edindiği gibi demokrasiyi de esas olarak almalıdır. Her milli talebe birliği demokratik bir şekilde idare edildiğini isbat etmelidir ve faşizmin kuvvetlenmemesi, memleketteki azlıkların ezilmemesi için tetikde bulunmalıdır. Ancak bunları yapmakla Almanyadaki talebenin vaziyetine düşmekten kurtulmuş olur. Talebeler boş fikirlerle değil bunları gaye edinirse dünya sulhunu temin yolunda bir rolü olur.

En son olarak bu yazıda ele aldığımız Federasyon kelimesinin manası, üzerinde duralım. Burada, her ne kadar Federasyon kelimesinin ne yapması lâzım geldiğini göstermek için mücerret bir manada kullandıysak da, organizasyon ne Avusturalyada kurulan bir idare heyeti tarafından idare edilip, ihtiyaçlarımızı temin edecek bir teşekkül, ne de ideal bir şekilde tasavvur edilen mücerret bir talebe topluluğudur. Ancak Çinden Peruya kadar her faal azası federasyonun gayelerini desteklerse talebenin refahını ve uluslararası demokrasiyi temin edebilir. Federasyon bizi bir kere Alplere gezmeğe götürürse ve Amerikaya yollarsa, kütüphanelerimizi Moskovanın ve Cunkingin en son neşriyatiyle doldurursa böyle bir Federasyonun tutulmaması korkusu mevcut olamaz. Bizlere bütün bunları temin eden bir Federasyonu kim tutmaz?

... *"Student News'den"*

(*) Bu kongre 946 yılı yazında Prağ şehrinde toplanmıştır.

Açık Teşekkür

Bağımsız Üniversitemizin, hür havası içinde, öğrencilere hizmet amacı ile kurulan birliğimiz, bir okuma salonu ve bir kütüphane açmak meselesini ele almış bulunuyor.

Bu yoldaki çalışmalarımızı kıymetli yardımları ile destekliyen AKBA, İNSEL, ve Üniversite kitabevlerine mecmuanız sütunlarında alenen teşekkür ederiz.

İst. Üniversite ve Yüksek Okullar Öğrencileri Birliği.